

# Baví mě být pošťák, který skrz hudbu lidem veze radost

Zdeněk Bína je frontmanem kapely minus123minut, kterou založil v roce 1997 a jež s jednou pauzou a několika změnami v sestavě funguje dodnes. Sešli jsme se v jedné pražské prodejně s hudebními nástroji. První dotaz tedy nemohl znít jinak.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK, FOTO: ARCHIV ZDEŇKA BÍNY

## Co jste kupoval?

Jenom kabel, ten jsem někde ztratil. Jinak nic nepotřebuju. Nejsem nějaký sběratel nástrojů, mám jen to, na co hraju.

## To je mezi muzikanty docela ojedinelý přístup, ne?

Asi jo. Mně fakt stačí málo. Dobrý aparát, dobrá kytara, kabel a odchod.

## Když jsem před lety viděl a slyšel vaše hostovské kytarové sólo na koncertu k šedesátinám Michala Prokopa, dokázal jsem to popsat jediným slovem – výbušnost. A ono to asi sedí na minus123minut obecně. Souhlasil byste?

Ano, i když pro mě je přirozené, že hraje tak, jak to v danou chvíli cítíme. Takže to jde ve vlnách. Někdy máme výbušnější období, jindy zasněnější. Teď jsem pořád v lese, takže mám spíš meditativní éru. Každý den si hraju v lese, a když nás pak čeká koncert Minut, tak je to šok. Jako když z koně na vesnici přisednete do metra v centru Prahy.

## Vy si dáváte záležet na koncertní improvizaci. Stává se, že by publikum ty písně třeba vůbec nepoznalo? Necháte se až tak unést?

## Někdy máme výbušnější období, jindy zasněnější. Teď jsem pořád v lese, takže mám spíš meditativní éru.

To asi ne, ale lidi rozhodně vědí, že uprostřed písně na sebe umíme mrknout a odletíme si na čtyři minuty někam úplně jinam. Nudil bych se k zbláznění, kdybychom měli opakovat koncert dvakrát stejně. Podle kontaktu s publikem

a energie, kterou cítíme, něco prodloužíme, zkrátíme nebo si zaimprovizujeme.

## Takže kapely, co hrají živě s obrovskými pedalboardy, a ještě navíc s nahranými podklady, to je pro vás úplně jiný vesmír, že?

Není nic bizarnějšího, než když kapela vystupuje na velkém festivalu a ten podklad se jí během pěti písniček třikrát kousne. I proto mám tak rád akustickou kytaru. S ní si vlezete klidně pod strom a jste závislý jen na minimu věcí.

## Hraní v triu navíc musí mít úplně jinou dynamiku, než když má kapela čtyři nebo pět členů. Vnímám to správně?

Člověk je trochu nahý v trní. Když se někde jamuje, tak radši někomu ukradnu basu a moc rád si hraju na toho, který jen podporuje to, co se kolem něj děje. Být pořád jen frontman není zas tak senzační. Soustředit se na to, abych do hry na kytaru zpíval uvolněně, to je někdy velké vypětí. Ale díky tomu, jak si



rozumíme, máme v triu tu obrovskou svobodu. Každý člen navíc je další alchymie a trochu komplikace. Není nás moc v autě, pořadatelé nemají zamotanou hlavu z toho, kolik potřebujeme hotelů, je to na všechno jednoduchý.

## Nicméně i vaše trio se mění. Vy a baskytarista Fredrik Janáček jste stálíce, ale bubeníků jste za ty roky vystřídali snad pět. Projevuje se to na muzice?

Pořád mám k hudbě posvátný vztah, a pokud muzikantsky nebo lidsky cítím, že to není úplně ono, tak hledám tu správnou symbiózu. Být bubeník v Minutách taky není jednoduchá činnost, když se v jamech často mění formy. A snoubit spolehlivost, to, že jste dobrý kámoš, a navíc fantastický bubeník, který má v těch improvizacích volno, to není samo sebou. A Dana Šoltise nám možná přivolalo jakési naše uzrání.

V jeho osobě se všechny tyhle atributy potkaly. A ještě jedna důležitá věc, kluci v Minutách nejsou klasické doprovodné kombo, každý má svůj prostor na výlety a občas se i navzájem provokujeme.

## Když řešíme improvizace, ještě bych se vrátil k vašemu hostování u Prokopa v písni Noc je můj den. Jak moc jste to sólo do písně Noc je můj den měl v té Lucerně přichystané?

Moc ne. Tu písničku jako takovou jsem samozřejmě musel poznat, ale jak přesně se bude odvíjet to sólo, jsem sám dopředu nevěděl. Vy to pořád chválíte, tak já si to asi budu muset připomenout. Pokud si nepotřebuju zopakovat třeba texty, tak si vlastní hudbu neopouštím. Jde to úplně mimo mě. Tak si udělám takovou sebetřízeň a poslechnu si to.

## Sebetřízeň? Až tak?

Já jsem k sobě hodně kritický. A možná je to tak lepší, než kdybych si ujížděl na tom, jak hraju a zpívám. Já jsem třeba nikdy nehrál čisté blues, ale inspiroval jsem se Johnem Leem Hookerem, jehož špína a autenticita jsou pro mě zásadní a dost mě formovaly. Ta nedokonalost v určitém projevu skvěle hraje. A tuhle jsem s ním viděl dokument, snad z dílny BBC, kde říkal něco ve smyslu „víte, já když v noci přijdu domů, pustím si nějakou svoji desku a slyším ten můj krásný hlas, tak se mi chce až brečet“. To jsem koukal. Je to úplně protipól toho, jak to mám sám. Ale je to naprosto sympatické.

## V jak velkých sálech dnes běžně hrajete?

My jsme klubová kapela a máme rádi, jak tam funguje kontakt s publikem. Kdyby svět byl takový, že kapely jako my budou hrát haly, taky bychom to



## Na album LES měla vliv spousta věcí. Jak stárnu, cítil jsem potřebu zpívat věci, se kterými se víc ztotožňuju.

museli nějak zvládnout. Ale kluby jsou pro nás příjemnější. Dokonce si nechávám ztlumit světla, abych viděl do lidí. V Praze jsme jednou začas dělali koncerty v Lucerna Music Baru nebo Paláci Akropolis, ale teď se to nějak semklo, že jsme našli naši domovskou, řekl bych až srdcovou scénu v Jazz Docku, a je nám milejší zahrát si tam častěji. A mám pocit, že i lidi jsou radši.

### Tak tam je ten kontakt s publikem absolutní...

Lidi tam chodí fakt za hudbou, majitel i personál jsou moc fajn. Já už dlouho žiju v Litomyšli a je super, že když zaparkuju před Jazz Dockem, tak ani nemám pocit, že jsem vlítl do pražského stresu, ale je to spíš, jako když přijedu ke kámošům do klubu, tam se hezky pozdravíme, užijeme si to a zas jedu domů.

### Zatím poslední deska Minut se jmenuje LES, vyšla v roce 2019 a je poprvé český. Proč?

Můj proces tvorby byl vždycky naprosto spontánní. Nikdy jsem nedělal muziku tak, že bych si od toho něco sliboval. Na album LES měla vliv spousta věcí. Jak stárnu, cítil jsem potřebu zpívat věci, se kterými se víc ztotožňuju. I když Fredrik psal vždycky hezké texty. Taky se mi narodila dcera Jasmína a jak kolem mě bylo děťátko, které už vnímalo, bylo pro

mě naprosto přirozené zpívat tak, aby tomu malá rozuměla.

### Jak to přijali fanoušci? Ta změna je přece jen výrazná.

Samozejmě byly dva tábory. Nebo možná tři. Ten první to vzal okamžitě, přišlo mu to bezvadné. U některých fanoušků určitě došlo k tomu, že jsme pro ně přestali být zajímaví a už nás neposlouchají. Sice jsem s nikým takovým nemluvil, ale věřím, že se to mohlo stát. A pak byli ti, kteří potřebovali třeba čtvrt roku, aby to rozdýchali, a potom se k desce vrátili. A moc mě potěšilo, že za mnou s úlevou přišli lidi, kteří nás sledují přes dvacet let, s tím, že albu LES dali čas, a nakonec si ho oblíbili.

### To je ale hodně velké vyznamenání, ne?

Beru to tak. A zároveň chápu lidi, kteří si k naší nové muzice cestu prostě nenašli. Sám si pamatuju, jak mi chvilku trvalo,

když jsem podobně razantní změnu zaznamenal u interpreta, kterého jsem měl rád. Někdy to samozřejmě byla jen moje nepřipravenost, a nakonec jsem tam tu novou hloubku taky objevil.

### Jak a proč vznikla vaše sólová deska Bird z roku 2019?

Neměl jsem to ani v plánu, ale protože Jasmínka byla zrovna úplně malá, nebyla inspirace na nějakou výbušnou muziku. Beru tu desku jako svůj osobní deník. Měl jsem připravené smyčky a podobně velké aranže, ale postupně jsem to ořezal do nejpurističtější podoby a přišlo mi, že je to takhle silnější.

### Kdysi jste napsal píseň pro snímek Horem pádem. Láká vás filmová hudba jako celek?

Když jsem doma v lese, vznikají zvláštní skladby, třeba devítiminutové plochy s etickým zpěvem a způsobem hry na

kytaru, který se musím učit. To mi přijde jako dobrý základ pro filmovou hudbu. Ale zatím mě víc baví být tím pošťákem, který v domněle obyčejném klubu v domněle obyčejném městě pro domněle obyčejné lidi hraje muziku a tím vlastně páchá zázrak. Cítím se líp v roli služebníka, který se ucestuje, aby bylo lidem dobře. Do studia se teď budu muset vyloženě nutit, abych natočil a zaranžoval věci, co jsem za těch pár let v lese nashromáždil. Ale kdybych si mohl vybrat, radši bych to natáčel mezi veverkami.

### To přece při dnešních možnostech není nereálné, ne?

Ale ano, dneska člověk potřebuje dva mikrofony, předzesilovač, zvukovou kartu a počítač. Takže to ještě zvažím...

### Je tedy nová deska na spadnutí?

Přemýšlím, jak to celé uchopit. V rámci pocitu svobody se mi nechce nechat

## Ale zatím mě víc baví být tím pošťákem, který v domněle obyčejném klubu v domněle obyčejném městě pro domněle obyčejné lidi hraje muziku a tím vlastně páchá zázrak.

svazovat distribucí a technologií, jakými se běžně s hudbou zachází a obchoduje. Takže třeba na internetu vytvořím místo, kde ta nahrávka bude lidem k dispozici zdarma. ☒

